

Saimaan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta
Sosiaalialan koulutusohjelma

Eliisa Soljasalo ja Henna Vainio

Kuritusväkivallan vaikutukset ja seuraukset lapsen kehitykselle

Opinnäytetyö 2015

Tiivistelmä

Eliisa Soljasalo, Henna Vainio

Kuritusväkivallan vaikutukset ja seuraukset lapsen kehitykselle, 34 sivua, 1 liite

Saimaan ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveysala, Lappeenranta

Sosiaalialan koulutusohjelma

Opinnäytetyö 2015

Ohjaaja: koulutuspäällikkö Helena Wright, Saimaan ammattikorkeakoulu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kuritusväkivallan vaikutukset ja seuraukset lapsen kehitykseen. Opinnäytetyö toteutettiin systemaattisena kirjallisuuskatsauksena ja tarkoituksena oli koota tuorein vertaisarvioitu tieto lapseen kohdistuvan kuritusväkivallan vaikutuksista. Opinnäytetyö vastaa tutkimuskysymykseen: mitkä ovat kuritusväkivallan vaikutukset lapsen kehitykseen ja sen mahdolliset seuraukset myöhemmällä iällä?

Aineistonkeruu toteutettiin keväällä 2015 käyttäen Aleksia, ARTO, ScienceDirect ja EBSCO: Academic Search Elite tietokantoja. Sisäänottokriteereiksi valittiin maksuttomat, vuoden 2008 jälkeen julkaistut tieteelliset e-julkaisut. Julkaisujen tuli olla tuoreita vertaisarvioituja ja heti saatavilla olevia. Opinnäytetyöhön valikoitui 13 englanninkielistä tutkimusartikkelia koko tekstin perusteella.

Aineistoista kootun tiedon mukaan kuritusväkivalta voi vaikuttaa lapseen laajasti monella elämän eri osa-alueella. Vaikutukset voivat ilmetä haasteina ja ongelmina mielenterveydessä, käytöksessä, tunne-elämässä, ihmissuhteissa ja persoonallisuudessa. Vaikutukset voivat näkyä jo lapsuuden aikana tai vasta myöhemmin nuoruudessa tai aikuisuudessa sekä ulottua myös lapsen kautta hänen lähipiiriinsä.

Lapseen kohdistetulla kuritusväkivallalla voi olla pitkäaikaisia haitallisia seurauksia, jotka voivat heikentää lapsen elämänlaatua jopa aikuisuudessa. Olisikin tärkeää tutkia lisää kuritusväkivallan välittömiä, jo lapsuudessa näkyviä vaikutuksia lapsen kehitykselle ja kasvulle. Eri maiden välisten kulttuurien ja lainsäädännön eroavaisuuksien takia olisi tärkeää tehdä myös Suomessa kotimaista tutkimustyötä kuritusväkivallan vaikutuksista lapsen kehitykseen.

Asiasanat: kuritusväkivalta, lapsen oikeudet, lapsen kehitys, systemaattinen kirjallisuuskatsaus

Abstract

Eliisa Soljasalo, Henna Vainio

The Effects and Consequences of Corporal Punishment for Child Development,
34 pages, 1 appendix

Saimaa University of Applied Sciences

Health Care and Social Services, Lappeenranta

Degree Program in Social Services

Bachelor's Thesis 2015

Instructor: Ms. Helena Wright, Degree Program Manager, Saimaa University of Applied Sciences

The purpose of this study was to examine the effects and consequences of corporal punishment for child development. The aim of this systematic review was to gather information from the newest peer reviewed journals about corporal punishment. The research question was: How does the corporal punishment affect the child development and what are the consequences when the child is older?

The data for this thesis was collected in spring 2015 by using databases Aleksis, ARTO, ScienceDirect and EBSCO: Academic Search Elite. The journals had to be free of charge, published after 2008 and peer reviewed e-publications. 13 research articles were selected for this study.

Based on the findings, corporal punishment can affect the child's life in various ways. The effects can extend to the child's mental health, behavior, emotional life, relationships and personality. The effects can appear during childhood or even in adulthood. Usually the outcomes of corporal punishment are individual but it may also affect the person's close ones.

Corporal punishment may have negative long-term consequences. The consequences may deteriorate the quality of the child's life even in adulthood. Further study is required to research more direct effects of corporal punishment used for young children. It would also be important to study corporal punishment and effects of its use in Finland.

Keywords: corporal punishment, children's rights, child development, systematic review

Sisältö

1 Johdanto.....	5
2 Kuritusväkivalta.....	6
3 Kuritusväkivaltaan liittyvät sopimukset ja lainsäädäntö.....	7
4 Kuritusväkivaltaan suhtautuminen	8
5 0-6 -vuotiaiden lasten kehitystasot.....	9
5.1 Kognitiivinen kehitys	10
5.2 Fyysinen kehitys ja motorikka	11
5.3 Sosiaalinen kehitys ja kiintymyssuhde	12
6 Opinnäytetyön tavoitteet ja toteutustapa.....	14
6.1 Aineiston valinta.....	15
6.2 Aineiston analyysi	16
7 Tulokset	18
7.1 Kuritusväkivallan vaikutukset mielenterveyteen	19
7.2 Kuritusväkivallan aiheuttamat käytöshaasteet	20
7.3 Kuritusväkivallan vaikutus tunne-elämään ja ihmissuhteisiin	22
7.4 Kuritusväkivallan vaikutus persoonallisuuteen.....	23
8 Pohdinta	24
8.1 Tulosten yhteenveto	25
8.2 Eettiset näkökohdat ja luotettavuus	27
8.3 Jatkotutkimusaiheet	27
Kuviot.....	29
Taulukot.....	30
Lähteet.....	31

.Liitteet

Liite 1 Kirjallisuuskatsauksessa käytetyt julkaisut

1 Johdanto

Valitsimme opinnäytetyön aiheeksemme kuritusväkivallan ja sen vaikutukset lapsen kehitykseen. Toteutamme opinnäytetyömme systemaattisena kirjallisuuskatsauksena, mikä mahdollistaa tuoreimman mahdollisen tiedon keräämisen aiheestamme. Rajasimme opinnäytetyömme käsittelemään pieniä lapsia, sillä toinen meistä aikoo suorittaa lastentarhanopettajan pätevyyden. Saimme idean opinnäytetyöhön aiemmasta oppimistehtävästä, jossa käsitelimme perheväkivaltaa naisen tekemänä. Kiinnostuimme tutkimaan kaltoinkohtelua aiheena lisää ja löysimme termin kuritusväkivalta.

Lapsiin kohdistuneista väkivallanteoista ja kuolemaan johtaneesta kaltoinkohtelusta on puhuttu paljon julkisuudessa. Kuitenkin itse kuritusväkivallasta puhutaan yleisesti melko vähän internetin keskustelupalstoja lukuun ottamatta, joille nousee aika-ajoin yleistä keskustelua aiheesta. Termi kuritusväkivalta tai kuritusväkivallan käytön seuraukset voivat usein olla epäselviä. Pyrimmekin opinnäytetyössämme tuottamaan lisätietoa kuritusväkivallasta ja sen seurauksista.

Sariolan (2012, 10) tutkimuksessa ilmeni, että käyttämällä kuritusväkivallasta eri termejä, kuten kuritusväkivalta tai ruumiillinen kuritus saatiin vastaajilta erilaisia vastauksia. Myös suhtautuminen termeihin poikkesi toisistaan. Jos termissä ei esiinny sanaa väkivalta, se koetaan hyväksyttävämpänä (Sariola 2012, 10). Rajat termien välillä ovat häilyviä eivätkä välttämättä kaikkien tiedossa. Sariolan tutkimuksen tuloksen vuoksi halusimmekin rajata opinnäytetyömme koskemaan nimenomaan kuritusväkivaltaa ja sen vaikutuksia pieneen lapseen.

Aihealue kiinnostaa meitä, sillä olemme törmänneet siihen työkentillä. Koemme kuritusväkivallasta saadun tiedon olevan hyödyksi tulevaisuudessa, kun työskentelemme varhaiskasvatuksessa ja lastensuojelussa. Käsittelemme työssämme kuritusväkivaltaa koskevaa lainsäädäntöä ja suhtautumista kuritusväkivaltaan. Käymme myös läpi lapsen kehitystasot, joihin väkivalta ja kaltoinkohtelu voivat vaikuttaa. Tarkoituksenamme on koota työhömme uusin tutkittu tieto kuritusväkivallan vaikutuksista lapseen ja hänen kehitykseensä.

2 Kuritusväkivalta

Kuritusväkivallassa on kyse toiminnasta, jolla aikuinen pyrkii säätämään lapsen käytöstä tai rankaisemaan lasta fyysistä ylivoimaa käyttäen. Kuritusväkivalta on siis väkivaltaa, jonka väkivallan käyttäjä uskoo olevan oikeutettua lapsen rankaisemiseksi. Kuritusväkivaltaa käyttävä aiheuttaa lapselle kipua, mutta ei fyysisiä vammoja. Kuritusväkivallasta käytetään myös nimityksiä ruumiillinen kuritus ja ruumiillinen rankaiseminen. (Älä lyö lasta! 2010, 16.)

Ruumiillinen kuritus käsite voi olla harhaanjohtava, sillä siitä syntyy mielikuva lapsen kasvatustapa- ja menetelmästä. Käsitettä käytetään muun muassa nykyisessä laissa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta. Lastensuojelun keskusliitto halusi tehdä eron kasvatuksen ja väkivallan välille, jolloin kuritusväkivalta termi tuli käyttöön Suomessa. (Älä lyö lasta! 2010, 16.) Ruumiillinen kuritus on lapsen kehitykselle riskitekijä. Se aiheuttaa epäluottamuksen lapsen ja vanhemman välille heikentäen kasvatusilmapiiriä. Kurituksen käyttäminen kasvatuksessa vaikeuttaa vanhemman hallintaa lapsesta, sillä se lisää lapsen uhmakkuutta. (Pulkinen 2003, 1802.)

Lievää väkivaltaa, jota kutsutaan myös ruumiilliseksi kuritukseksi, on töniminen, ravistelu ja tukistaminen. Kuritusväkivaltaa on myös läimäyttely ja piiskan antaminen, repiminen, luunapin antaminen, läpsiminen, retuuttaminen ja muu lapselle kipua aiheuttava kovakourainen käsittely tai väkivallan teko. (Älä lyö lasta! 2010, 17, 35.)

Kuritusväkivaltaan johtaneiksi syiksi on nimetty vanhemman uupumuksesta aiheutunut itsehillinnän menetys, mielenterveysongelmat, päihteet, vanhemman myönteinen ajattelu väkivallasta ja sen käyttäminen apuna kasvatuksessa (Älä lyö lasta! 2010, 17). Vanhemman käyttämä väkivalta voi johtua myös vanhemman vahvasti vääristyneistä kuvista lapsen motiiveista, jolloin vanhempi pitää lapsen toimintaa kohtuuttomana kiusantekona tai syytöksenä (Mäkelä 2003, 33). On myös havaittu, että perheen taloudellisella tilanteella on yhteyttä kuritusväkivallan käyttöön. Mitä vaikeampi taloudellinen tilanne perheessä on, sitä suuremmalla todennäköisyydellä perheessä käytetään kuritusväkivaltaa. (Soisalo 2012, 175.)

Lapsen ja vanhemman vuorovaikutuksen laadulla on myös huomattu olevan vaikutusta mahdolliseen kuritusväkivallan käyttöön. Aktiivinen vuorovaikutus, josta koetaan iloa, kuten keskusteluhetket, näyttävät vähentävän kuritusväkivallan käyttöä. Passiivinen vuorovaikutus lapsen kanssa, jossa koetaan ilon hetkiä, kuten television katsominen yhdessä, lisää mahdollisuutta kuritusväkivallan käyttämiseen. (Lammi-Taskula & Bardy 2009, 65.)

3 Kuritusväkivaltaan liittyvät sopimukset ja lainsäädäntö

Yhdistyneiden kansakuntien laatiman lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan jokaisella lapsella on oikeus elämään, ja valtion tulee taata mahdollisimman hyvät edellytykset henkiinjäämiselle sekä ruumiilliselle, henkiselle, hengelliselle, moraalille ja sosiaaliselle kehitykselle. Sopimusvaltiot ovat velvollisia suojelemaan lasta ruumiilliselta ja henkiseltä väkivallalta kuten vahingoittamiselta, pahoinpitelyiltä, laiminlyönneiltä ja välinpitämättömältä sekä huonolta kohtelulta ja kaikelta hyväksikäytöltä. (Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus lapsen oikeuksista 1989.)

Lastensuojelulain (13.4.2007/417) tarkoituksena on turvata lapselle oikeus turvalliseen ympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista on tämän vanhemmilla tai muilla huoltajilla, joiden tulee taata lapselle tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi kuten lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (8.4.1983/361) on säädetty. Viranomaisten tulee tukea vanhempia ja huoltajia lasten kasvatustehtävissä sekä tarjota tarpeellista apua riittävän varhain. (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417.)

Lapsen tulee saada osakseen ymmärrystä, turvaa ja hellyyttä kasvatuksessa sekä tukea kasvamisessa aikuisuuteen ja vastuullisuuteen. Lapsen alistus, ruumiillinen kuritus ja loukkaava kohtelu on kielletty lailla. (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 8.4.1983/361.) Toisen terveyden vahingoittaminen, kivun aiheuttaminen tai saattaminen tiedottomaan tai vastaavaan tilaan ruumiillista väkivaltaa käyttäen on rangaistavaa. Myös haitanteon yrittäminen on rangaistava teko. (Rikoslaki 19.12.1889/39.)

4 Kuritusväkivaltaan suhtautuminen

Vuonna 1984 säädettiin kuritusväkivallan kieltävä laki, minkä jälkeen asenteet kuritusväkivaltaa kohtaan ovat muuttuneet parempaan suuntaan. Kuitenkin 1990-luvulta lähtien lasten seksuaalinen hyväksikäyttö vei huomion lapsiin kohdistuvalla fyysiseltä väkivallalta ja ruumiilliselta kuritukselta. Media nosti kuritusväkivallan jälleen esille 2000-luvun puolella internetin keskustelupalstoilla, jolloin keskusteltiin ruumiillisen kurituksen oikeutuksesta. (Älä lyö lasta! 2010, 41–42.)

Asenteet kuritusväkivaltaa kohtaan ovat kuitenkin muuttuneet 1980-luvun uskonnon ja raamatunlauseiden puolustelevista kannoista. Uusien kyselyiden valossa väkivallattomat, vivahteikkaat ja kehittyneemmät kasvatustavat ovat raivaamassa tilaa kuritusta ja väkivaltaa hyväksyviltä kasvatustavuilta. (Sariola 2012, 14.) Lainsäädännöllä on ollut suuri merkitys asenteiden muuttumisessa (Älä lyö lasta! 2010, 16).

Sariolan (2012) mukaan 73 prosenttia eli valtaosa suomalaisista ei hyväksy lapsiin kohdistuvaa ruumiillista kuritusta edes poikkeustilanteissa, mutta kuitenkin joka kymmenes vanhempi Suomessa hyväksyy ruumiillisen kurituksen. Sariolan tutkimuksessa myös ilmeni, että tavallisia kuritusväkivallan muotoja kuten tukistamista tai luunapin antamista ei mielletä väkivallaksi tai edes kuritukseksi. Vaikka väkivalta kokonaisuudessaan vähenee, esiintyy kasvatuksessa edelleen lievää väkivaltaa, sillä sitä ei aina mielletä väkivallaksi. (Sariola 2012, 4, 6, 10.)

Esimerkiksi Iso-Britanniassa tehdyn tutkimuksen mukaan pohjoisirlantilaiset vanhemmat eivät myöskään näe fyysistä kurittamista suotuisana lapsen kasvatuksessa. Vastaajista suurin osa oli sitä mieltä, että se muun muassa vähentää vanhemman kunnioitusta. Tutkimuksessa kävi myös ilmi, että kurittamisesta negatiivisesti ajattelevat eivät todennäköisesti tule käyttämään kuritusta. Kuitenkin on saatu todisteita, että useat vanhemmat, jotka ovat raportoineet kurituksen negatiivisista vaikutuksista, ovat kurittaneet lapsiaan viimeisen vuoden aikana. (Bunting, Webb & Healy 2009, 368.)

Vuonna 2013 julkaistiin tutkimus, jossa tutkittiin moniammatillista yhteistyötä lapsen kaltoinkohtelun tunnistamisessa ja varhaisessa puuttumisessa. Tutkimuksen

vastaajat työskentelivät päiväkodissa, peruskoulussa, terveydenhuollossa, poliisivoimissa ja sosiaalipalveluissa. Tuloksista ilmeni, että suurin osa vastaajista tiesi kuinka toimia yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa lasten kaltoinkohtelua havaitessaan. Kuitenkin heikoimmin oman yhteistyökykynsä arvioivat peruskoulun ja päiväkodin henkilökunta. Jopa kolmasosa päiväkodin, peruskoulun ja terveydenhuollon henkilökunnasta ei tiennyt kuinka toimia havaitessaan lapsen kaltoinkohtelua. Peruskoulun ja päiväkodin henkilökunta kuitenkin tapaa lapsia säännöllisesti päivittäin. (Inkilä, Flinck, Luukkala, Åstedt-Kurki & Paavilainen 2013, 4-5, 7.)

5 0-6 -vuotiaiden lasten kehitystasot

Kuritusväkivaltaa kohtaa useimmiten pieni lapsi, johon voi kohdistua epärealistisia odotuksia. Vanhemmalla ei tällöin ole tietoa lapsen normaalista kehityksestä ja hän voi luulla, että lapsen kuuluu käyttäytyä aikuismaisemmin kuin mikä hänen ikätasolleen on mahdollista. Tietämystä lapsen normaaleista kehitysvaiheista olisikin tärkeä lisätä. Konkreettiset hoito-ohjeet ja neuvot voivat myös ehkäistä kuritusväkivaltaa. (Älä lyö lasta! 2010, 18, 35.)

Lapsen kehitykseen kuuluu herkkyyskaudet ja kriittiset kaudet, joihin vaikuttavat geenit, elinympäristö, aktiivisuus sekä lapsen oma suuntautuneisuus. Lapsi omaksuu ja oppii herkästi uusia taitoja herkkyyskauden aikana, jolloin asioiden oppiminen on helppoa ja luonnollista. Lapsi voi kuitenkin oppia myös herkkyyskauden jälkeen. Lapsen kehityksen kannalta on tärkeä oppia uudet taidot kriittisten kausien aikana, jolloin lapselle tulisi tarjota virikkeitä hänen toimintojensa kehittymiseksi. Kriittisen kauden jälkeen lapsen voi olla mahdotonta oppia kehitykselleen tarpeellista taitoa toisin kuin herkkyyskauden päätyttyä. Lapsi tarvitseekin sopivia virikkeitä taitojensa kehittymiseen. Esimerkiksi lapsi ei pysty luomaan tunnesuhteita myöhemmässä elämässään, jos hän on kasvanut ensimmäiset vuotensa ilman kiintymyssuhteita. (Nurmiranta, Leppämäki & Horppu 2009, 12.)

Lapsen ensimmäisten kolmen elinvuoden aikana hän hankkii ne taidot ja kyvyt, joiden kanssa hän pystyy mahdollistamaan elämänsä ihmisenä. Näitä elämässä tarpeellisia taitoja ovat kävelemään oppiminen, puhuminen sekä ajattelu. (König 2007, 9.) Lapsen oma tahto kehittyy uhmaiässä, joka alkaa noin 2-3-vuotiaana ja

helpottuu viimeistään 4-5-vuotiaana. (Persoonallisuuden ja tunne-elämän kehitys.) Jokainen lapsi on aina ainutlaatuinen yksilö, joka kehittyy omaa persoonallista tahtiaan oman tapansa ja rytmensä mukaan. Kokemukset, jotka lapsi kokee kehitysvaiheidensa aikana, vaikuttavat hänen kehitykseensä myöhemmin, joten erot saman ikäisten lasten kehityksessä johtuvat välillä myös heidän historiasiaan. (Jarasto & Sinervo 2000, 18.)

5.1 Kognitiivinen kehitys

Lapsen aivojen kehitys on haavoittuvainen traumaattisille tapahtumille, sillä ne voivat muuttaa lapsen aivojen toimintaa ja niiden rakennetta. Pitkäaikainen stressi tai kaltoinkohtelu ovat merkittävän vahingollisia aivojen kehitykselle ja nämä vaikutukset voivat ilmetä pitkän ajan kuluessa häiriöinä muistin toiminnassa ja tunteiden säätelyssä. (Kananoja, Lavikainen & Oranen 2013, 28.) Vaikka stressitilanteet haittaavat lapsen kehitystä, antavat ne lapselle enemmän selviytymismahdollisuuksia kuin traumat. Traumasta selviytyminen vaatii mielen äärimmäisiä puolustuskeinoja, joita ovat muun muassa tunteiden kieltäminen sekä todellisuuden vääristäminen, kun taas stressaavat tilanteet voivat tuoda uusia merkityksiä ja onnistumisen kokemuksia stressaavan tilanteen ratkettua. (Punamäki 2002, 185.)

Lapsi omaksuu kahdeksantoista ensimmäisen elinkuukautensa aikana perustaa kognitiivisille taidoille, joita hän tulee kehittämään vielä myöhemmin (Lyytisen 1997, 106). Lapsi ihmettelee paljon kaikkea ympärillään ja jakaa ihmetystään mielellään myös aikuisen kanssa. Lapsi ymmärtää myös paljon enemmän puhetta kuin pystyy sitä itse tuottamaan. (Vilén, Vinhunen, Vartiainen, Sivén, Neuvonen & Kurvinen 2013, 145.) Ensimmäisinä vuosina asioita opitaan toistamalla ja jäljittelemällä (Nurmiranta ym. 2009, 33). Kolmantena vuotenaan lapsi alkaa sisäistämään ulkomaailmaa sekä säilyttämään mielikuvia ulkoisista tapahtumista yhä pidempiä aikoja. Myös puheen kehitys auttaa luomaan mielikuvaa omasta itsestään ja ilmiöt alkavat saada nimiä. Kolmantena vuotenaan varsinainen ymmärrys omasta minästä muodostuu ja lapsi alkaa nimensä sijaan kutsua itseään minäksi. (Dunderfelt 2011, 70–71.)

Puhumaan oppiminen on lapsen toisen ikävuoden tärkein tapahtuma. Puheen ja kielenkehityksellä on oma herkkyyskautensa, joka ulottuu 12 kuukauden iästä kolmanteen tai neljänteen ikävuoteen saakka. Puheen kehitys saa alkunsa matkimisesta, jolloin lapsi muodostaa omia ääniteitään ympäristöstä saamiensa mallien mukaisesti. Puheen ja kielen ymmärtäminen liittyy lapsen myös tiettyyn kulttuuriin äidinkielen vuoksi. (Dunderfelt 2011, 67–68, 70.) Neljätentenä elinvuotenaan lapsi hallitsee jo muutamia tuhansia sanoja ja opettelee myös laskemaan lukumääriä ja käyttää mielikuvitustaan leikeissä monipuolisesti (Vilén ym. 2013, 146). Kuusivuotiaana lapsen sanavarasto on karttunut laajaksi ja lapsi kykenee vuorottelevaan keskusteluun (Nurmiranta ym. 2009, 40). Kuusivuotiaana lapsi ilmaisee myös kiinnostustaan kirjaimiin ja lukemiseen ja sanavarastossa on jo 14 000 sanaa (Vilén ym. 2013, 146).

5.2 Fyysinen kehitys ja motoriikka

Geenit sekä kasvuympäristö vaikuttavat lapsen fyysiseen kasvuun (Nurmiranta ym. 2009, 18). Lapsen kasvua arvioidaan kasvukäyrillä, jotka on saatu mittaamalla lukuisia lapsia ja muodostettu mittaustuloksista käyriä. Paino ja pituus ovat tavallisimmin käytetyt mitat lapsen fyysisestä kasvusta ja ne kasvavat ensimmäisten kahden elinvuoden aikana nopeasti vähitellen tasaantuen leikki- ja kouluikä kohden. (Vilén ym. 2013, 134.)

Lapsen aivot ja kallo kasvavat muita elimiä nopeammin, ja viisivuotiaan aivojen paino on jo 90 prosenttia aikuisen ihmisen aivojen painosta. Lapsen kasvaessa myös hänen ruumiinosiensa keskinäiset suhteet muuttuvat. Vastasyntyneen lapsen jalkojen suhde muuhun vartaloon pienenee, samoin pää verrattuna aikuiseen ihmiseen. Lapsen pituus kasvaa ensimmäisen elinvuoden aikana keskimäärin 24 senttimetriä, jonka jälkeen kasvu hidastuu ja pituutta kertyy noin kuusi senttimetriä vuodessa. Vastasyntyneen lapsen paino kolminkertaistuu ensimmäisen vuoden aikana. Painon vaihtelut voivat kuitenkin olla yksilöllisesti hyvinkin suuria, mutta tärkeintä on, että kasvu pysyy kuitenkin omalla kanavallaan kasvukäyrässä ja lapsi on hyvinvoiva. (Vilén ym. 2013, 134-135.)

Vauvat todennäköisimmin aloittavat tavaroihin tarttumisen niistä tavaroista, joita äiti on heille näyttänyt. Kun tarttuminen on opittu, äidin tarvitsee enää laittaa esine

vain esille ja lapsi osaa itse mennä tarttumaan siihen. (Siren-Tiusanen 1997, 96–97.) Lapsi oppii pinsettioitteen, jossa hän tarttuu esineeseen etusormella ja peukalolla, ensimmäisen ikävuotensa aikana. Kolmannen ikävuotensa aikana lapsi opettelee pitämään kynää kädessään oikealla otteella. Kuusivuotiaana lapsi osaa käsitellä jo pieniä esineitä, kuten paperiliitintä sekä teroitinta. (Nurmiranta ym. 2009, 20.)

Kävelemään oppiminen kestää lapsella noin vuoden. Ensin noin yhdeksän kuukauden iässä lapsi nousee istualleen tukematta sekä nousee polvilleen ja seisoo tukea vasten. Noin vuoden ikäisenä lapsi seisoo ilman tukea ja ottaa ensimmäiset askeleensa tuettuna. (König 2007, 22–24.) 15 kuukauden iässä lähes kaikki lapset kävelevät jo ilman tukea. Vajaan kahden vuoden ikäisenä lähes kaikki lapset osaavat jo juosta, mutta kääntymistä varten heidän tarvitsee pysähtyä. Kahden ja puolen vuoden iässä lähes kaikki lapset osaavat jo juosta ja kääntyä vauhdissa sekä nousta rappuja ylös ja alas ilman apua. Kolmen vuoden ikäisenä lähes kaikki lapset osaavat kävellä varpaillaan, mutta useimmat lapset taitavat myös yhdellä jalalla tasapainoilun sekä eteenpäin hyppimisen. (Einon 2001, 93.)

5.3 Sosiaalinen kehitys ja kiintymyssuhde

Hyvä vuorovaikutus lapsen ja vanhemman välillä vaikuttaa lapsen suotuisaan kehitykseen. Lapsen varhaisen kehityksen kokemukset vaikuttavat lapsen kehittyviin aivoihin ja niiden toimintaan eli kykyyn sopeutua erilaisiin olosuhteisiin sekä oppimiseen. (Kananoja ym. 2013, 28.) Lapsen kieli, ajattelu ja motoristen taitojen kehittyminen on kiinteässä suhteessa sosiaaliseen kehitykseen (Nurmiranta ym. 2009, 57). Vauvan ensimmäinen ihmissuhde on suhde äitiin ja hänen ensimmäiset kokemuksensa on syöminen. Vauvan syöttäminen on tärkeä osa vauvan ja äidin vuorovaikutusta ja sillä on arvioitu olevan fysiologista merkitystä äidin kannalta kiintymyssuhteen muodostumiselle. Fysiologinen merkitys tarkoittaa imeyksessä vapautuneita hormoneita, jotka auttavat äitiä herkistymään lapsen viesteille. (Kalland 2002, 216.)

Vauva ilmaisee itseään ilman sanoja muun muassa ilmeillä, ääntelyillä sekä esimerkiksi käsiä heiluttaen. Ensimmäisen vuoden aikana lapsi kiinnostuu ympäril-

lään olevista muista ihmisistä ja liikkumisen kehityksen myötä noin 7-9 kuukauden iässä vuorovaikutus muiden kanssa saa myös uusia sävyjä. (Mannerheimin lastensuojeluliitto.)

Ihmisellä on taipumus hakeutua muiden ihmisten seuraan. Lapsen kehittymisen myötä sosiaaliset suhteet laajenevat ja muuttuvat. Tulevat ihmissuhteet saavat pohjan varhaisista vuorovaikutustilanteista sekä kiintymyssuhteista. (Nurmiranta ym. 2009, 45, 57.) Läheiset aikuiset sekä heidän toimintaansa ohjaavat olosuhteet ja tekijät vaikuttavat ratkaisevasti lapsen vuorovaikutukseen, joka on hyvän lapsuuden pohjana (Kananoja ym. 2013, 29). 2-4-vuotias lapsi opettelee sosiaaliset perustaidot, joita ovat kuunteleminen, itsensä ilmaisu sekä dialogi. 5-7-vuotiaana lapsen vastavuoroisuus kehittyy, jolloin hän ottaa huomioon toisen ihmisen, kehuu, jakaa tavaroita, myöntyy pyyntöihin ja osoittaa myötätuntoa. 6-vuotiaana lapsi osaa noudattaa sovittuja sääntöjä aikuisen läsnäollessa. Lapsi omaksuu arvot ja asenteet vanhemmiltaan sekä muilta läheisiltä aikuisilta. (Nurmiranta ym. 2009, 45, 57.)

John Bowlbyn mukaan kiintymyssuhdeteoria tarkoittaa lapsen ja tämän hoitajan välistä kiinteää suhdetta, jonka lähtökohtana on lapsen synnynnäinen tarve kiintyä toiseen ihmiseen. Lapsi oppii aikuisen avulla säätelmään sisäistä maailmaansa, tunteitaan sekä tarpeitaan ja hän oppii ilmaisemaan itseään. Lapsi myös oppii rakentamaan käsityksiä itsestä ja muista ihmisistä. Vanhemman ja lapsen välinen kiintymyssuhde ei muodostu kuitenkaan automaattisesti, vaan lapsi kiinnittyy niihin ihmisiin, jotka ovat paljon läsnä lapsen ensimmäisen vuoden aikana ja hoivaavat häntä. Kuitenkaan pelkkä aikuisen läsnäolo ei riitä muodostamaan kiintymyssuhdetta, vaan sen edellytys on myös vanhemman tarjoama riittävä varhainen vuorovaikutus. (Salo 2003, 45.) Kiintymyssuhteet luokitellaan turvallisiksi, turvaton vältteleväksi sekä turvaton ristiriitaiseksi (Nurmiranta ym. 2009, 48).

Turvallisessa kiintymyssuhteessa vanhempi tulkitsee lapsen tarpeet oikein ja reagoi niihin sopivalla tavalla sekä on lapsen saatavilla. Lapsen elinympäristössä vallitsee rytmi, säännönmukaisuus ja ennakoitavuus. Turvattomassa ja välttelevässä kiintymyssuhteessa vanhempi ei kykene kohtaamaan lapsen tunteita eikä

onnistumiskokemuksia. Tällöin lapsi tukahduttaa tunteensa ja peittelee tarpeensa, jolloin vanhempi-lapsisuhde on fyysisesti ja emotionaalisesti etäinen. Turvattomassa ja ristiriitaisessa kiintymyssuhteessa aikuisen suhtautuminen lapsen tunnekokemuksiin on epäjohdonmukaista. Lapsi pyrkii saamaan vanhemmaltaan huomiota liioitelluin tunteilmaisuin. (Nurmiranta ym. 2009, 48–49.)

6 Opinnäytetyön tavoitteet ja toteutustapa

Opinnäytetyömme tarkoituksena on kartuttaa tietoa kuritusväkivallasta ja sen vaikutuksista lapsen kehitykseen ja sen mahdollisista seurauksista nuoruudesta aikuisuuteen. Opinnäytetyömme tutkimuskysymys on:

1. Mitkä ovat kuritusväkivallan vaikutukset lapsen kehitykseen ja sen mahdolliset seuraukset myöhemmällä iällä?

Toteutimme tiedonkeruun systemaattisena kirjallisuuskatsauksena. Systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa voi tehokkaasti testata eri hypoteeseja, esittää tutkimusten tuloksia tiivistettynä ja arvioida niiden johdonmukaisuuksia (Salminen 2011, 9). Pyrimme keräämään aihepiiristä mahdollisesti löytyvät kotimaiset ja kansainväliset tutkimukset, joista koostamme vastaukset tutkimuskysymykseemme. Kirjallisuuskatsaus saattaa tuoda esiin uusia tutkimustarpeita huomatessaan aikaisempien tutkimusten puutteita (Salminen 2011, 9).

Kirjallisuuskatsaus tukee aihealueeseen liittyvien oletusten tiedostamista yksilöllisellä sekä tieteen tasolla ja parhaimmillaan kuvaa tekijän ymmärrystä tutkittavaan ilmiöön ja sen tutkimustraditioihin. Kirjallisuuskatsauksessa kuvataan todellisuutta, jossa tutkittava ilmiö esiintyy, ja valittua tutkimusaihetta perustellaan läpi työn. Systemaattinen tiedonhaku kotimaisista ja kansainvälisistä tietokannoista on kirjallisuuskatsauksen toteutuksen muoto (Kylmä, Juvakka 2007, 46–47.)

Toteutuksessa pyritään toistettavuuteen, joka vaatii tarkan tutkimussuunnitelman ja kuvauksen prosessista. Systemoitujen katsausten tavoitteena on kerätä käytännön tietopohjaan vaikuttavaa näyttöä alkuperäistutkimuksista. Alkuperäistut-

kimusten antamia tietoja kootaan ja yhdistellään täsmällisten tulosten saavuttamiseksi. Tavoitteena on myös varmistaa aiheen tärkeys ja välttää turhat tutkimukset jo selvitetystä aiheista. (Malmivaara 2002.)

Kirjallisuuden ja käytettävien tutkimusten ja julkaisujen valinnassa sekä tulkinassa tarvitaan lähdekritiikkiä. On pyrittävä löytämään mahdollisimman tuoreita lähteitä, sillä tieto muuttuu ajan saatossa. Samalla tiedon tulisi kuitenkin olla alkuperäislähteestä, koska moninkertaisten lainausten myötä voi alkuperäinen tieto muuttaa täysin merkityksensä. Lähteen täytyy olla uskottava, vertaisarvioitu, tunnettu ja objektiivinen, jotta se mahdollistaisi luotettavan tiedon keräämisen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 113-114.)

6.1 Aineiston valinta

Cook ym. mukaan aineiston haku kohdistetaan kattavasti niihin tietokantoihin, joista oletetaan löytyvän tutkimuskysymysten kannalta oleellista tietoa (Stolt & Routasalo 2007, 58). Meaden ja Richardsonin mukaan sisäänottokriteerit tulee valita perustuen tutkimuskysymyksiin ja määrittellä ennen varsinaista valintaa. Kriteereissä voidaan Greenerin ja Grimshawn mukaan rajata alkuperäistutkimusten tuloksien lähtökohtia, tutkimusmenetelmiä, tutkimuskohdetta, tuloksia tai tutkimusten laatutekijöitä. (Stolt & Routasalo 2007, 59.)

Käytimme tiedonhakuun Nelli-portaalia. Kokosimme käytetyistä hakusanoista sekä tietokannoista lokikirjaa, johon kirjasimme jokaisen tekemämme haun ja niiden tulokset. Sisäänottokriteereiksi valitsimme maksuttomat, vuotta 2008 uudemmat tieteelliset kuritusväkivaltaa koskevat e-julkaisut. Halusimme työhömmme valikoituneiden julkaisujen olevan tuoreita, vertaisarvioituja ja heti luettavissa olevia artikkeleja.

Suoritimme haut keväällä 2015 hakusanoilla "children AND physical punishment", "children AND physical discipline", "children AND corporal punishment" ja "lapset ja kuritus". Tiedonhaussa käytimme suomalaisia tietokantoja Aleksia ja ARTOa sekä kansainvälisiä ScienceDirect ja EBSCO: Academic Search Elite tietokantoja. Saimme konsultaatioapua Lappeenrannan teknillisen yliopiston tiede-

kirjaston informaattikolta, joka neuvoi hakusanojen määrittämisessä sekä tietokantojen käytössä. Taulukossa 1 on hakusanojen tuottamat tulokset tietokannoista.

Hakusana(t)	Aleksi	ARTO	EBSCO	ScienceDirect
Children AND physical punishment			233	10
Children AND Physical discipline			97	6
Lapset ja kuritus	40	5		
Children AND corporal punishment			347	18

Taulukko 1. Tietokantahaut

Hakutulosten suuresta määrästä huolimatta artikkeleista suurin osa karsiutui pois, sillä niitä ei ollut saatavilla e-julkaisuina. Kävimme läpi saatavilla olevia artikkeleita etsien otsikoiltaan sopivia julkaisuja, minkä jälkeen karsimme artikkeleita tiivistelmien perusteella. Otimme talteen jäljelle jääneet 15 tutkimusta, joista pudotimme kaksi pois artikkelien koko tekstin perusteella. Lopulliseen analyysivaiheeseen valikoitui 13 englanninkielistä artikkelia, jotka kaikki löytyivät kansainvälisestä EBSCO tietokannasta.

6.2 Aineiston analyysi

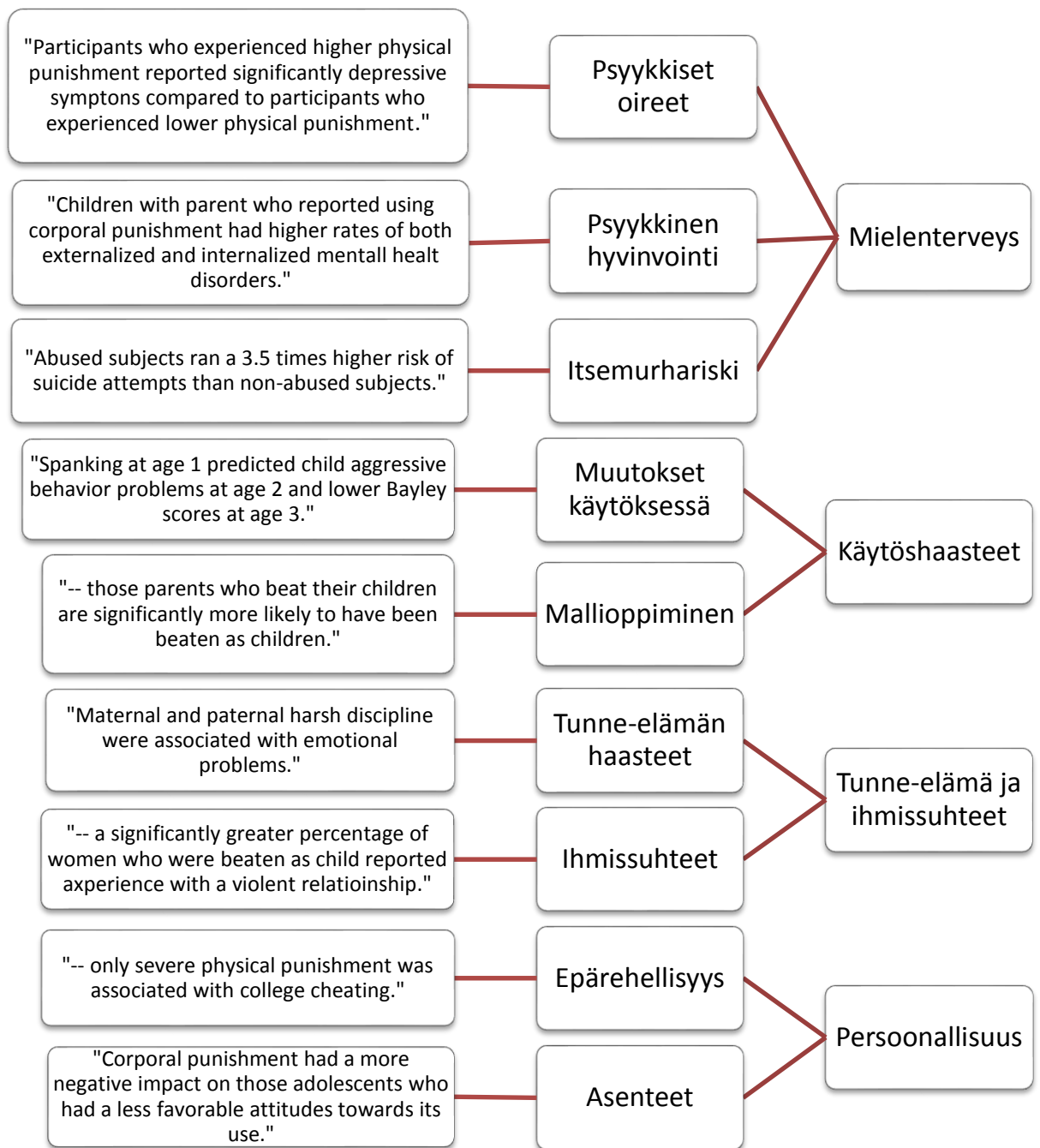
Induktiivisen eli aineistolähtöisen analyysin tarkoituksena on luoda kerätystä aineistosta teoreettinen kokonaisuus, jossa aineistosta analysoitavat kohteet valitaan tutkimuksen tarkoituksen ja selvitystehtävien mukaisesti, ei etukäteen harmiten tai suunnitellen. Aiemmat havainnot, tiedot sekä teoriat eivät siis saa vaikuttaa analyysin lopputulokseen. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 97.)

Aineistolähtöinen analyysi voidaan jakaa aineiston pelkistämiseen eli redusointiin, ryhmittelyyn eli klusterointiin ja teoreettisten käsitteiden luomiseen eli abstrahointiin. Aineistosta karsitaan ensin pois tutkimuksen kannalta epäolennainen, jolloin pelkistämistä ohjaa tutkimustehtävä. Aineistoista etsitään seuraavaksi samankaltaisuuksia tai eroavaisuuksia, jotka ryhmitellään luokiksi ja nimetään sisältöä kuvaavalla käsitteellä. Käsitteellistäminen seuraa ryhmittelyn jälkeen, jolloin päästään alkuperäisestä informaatiosta johtopäätöksiin. Tällöin yhdistellään luokituksia alaluokista yläluokkiin ja lopulta pääluokkaan. Aineistosta muodoste-

taan siis käsitteitä ja aineistoa kuvaavia teemoja. Tuloksissa esitellään myös käsitteet ja niiden sisällöt, mitkä ovat syntyneet luokittelujen pohjalta. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 111-115.)

Tulostimme analyysiä varten 15 artikkelia, jotka jaoin keskenämme luettaviksi. Suomensimme artikkelit ja alleviivasimme korostusväreillä tutkimuskysymykseen vastaavat tulokset. Vaihdoin artikkelit vielä keskenämme, jotta kumpikin lukisi kaikki julkaisut ja saisi tehdä omat huomionsa artikkeleista. Päätimme jättää kaksi artikkelia pois analyysivaiheesta luettuamme koko tekstit, sillä ne eivät vastanneet tutkimuskysymykseemme.

Luettuamme artikkelit kävimme läpi tekemämme alleviivaukset kirjoittamalla ne ylös muistilapuille. Pelkistimme muistilapuille kirjoitetut lainaukset, jotka ryhmitelimme niitä yhdistäviin yhdeksään eri alaluokkaan. Alaluokkia yhdistämällä muodostui lopulta neljä pääluokkaa. Analyysivaiheet kuvasimme seuraavan sivun ryhmittelykaavioon (Kuvio 1).

Kuvio 1. Ryhmittelykaavio

7 Tulokset

Lapsen kohdistetun kuritusväkivallan vaikutukset ovat moninaiset ja voivat vaikuttaa lapseen jo lapsuuden aikana tai vasta vuosien kuluttua. Vaikutukset voivat kohdistua moneen elämän eri osa-alueeseen näkyen vielä aikuisuudessakin. Kuritusväkivallan kokeminen on haitallista yksilölle itselle ja se voi myös heijastua

hänen ihmissuhteisiinsa. Pahimmillaan koetut traumat kulkeutuvat sukupolvelta toiselle aiheuttaen loppumattoman kierteen.

Aineistoista nousi paljon yhtäläisiä tuloksia kuritusväkivallan vaikutuksista, joita yhdistämällä syntyi laajempia osa-alueita. Kuritusväkivallalla voi olla vaikutusta mielenterveyteen, käytökseen, tunne-elämään ja ihmissuhteisiin sekä persoonallisuuteen. Näitä analyysimme neljää pääkategoriaa käytimme kuvatessamme aineistoista saatuja tuloksia.

7.1 Kuritusväkivallan vaikutukset mielenterveyteen

Kuudessa tutkimuksessa kävi ilmi, että kuritusväkivallalla on negatiivisia vaikutuksia lapsen mielenterveyteen lähes poikkeuksetta (Mulvaney & Mebert 2010, 410; duRivage, Keyes, Leray, Pez, Bitfoi, Koç, Goelitz, Kuijpers, Lesinskiene, Mihova, Otten, Fermanian, Kovess-Masfety 2015, 8; Bordin, Duarte, Peres, Nascimento, Curto, Paula. 2009, 336; Leary, Kelley, Morrow, Mikulka 2007, 6). Kuritusväkivallan on todettu aiheuttavan sisäisiä mielenterveysongelmia (internalizing problems), jotka ilmenevät tunneperäisinä ja subjektiivisina oireina, joista aiheutuu kärsimystä yksilölle itselle. Kliinisellä tasolla tällaisia oireita ovat muun muassa masennus ja ahdistuneisuus. Kuritusväkivallan vaikutuksien on todettu ulottuvan myös yksilön käytöksessä niin sanottuihin ulkoisiin mielenterveysongelmiin (externalizing problems), jotka voivat esiintyä esimerkiksi aggressiivisena käytöksenä tai sääntöjen rikkomisena. (Bordin ym. 2009, 337.) duRivagen ym. (2015, 1,6) tutkimuksessa, jonka aineisto oli kuudesta eri maasta, kuritusväkivaltaa kokeneilla lapsilla ilmeni lasten sekä vanhempien kertoman mukaan enemmän sisäisiä ja ulkoisia mielenterveyden ongelmia. Tutkimuksessa huomattiin myös, että kuritusväkivallan yleisyys lisää lasten mielenterveysongelmien yleisyyttä erityisesti maissa, joissa kuritusväkivalta on laitonta (duRivage ym. 2015, 8).

Lapsuudessa koetun vanhempien käyttämän kuritusväkivallan uhkailun on todettu heikentävän nuorten mielenterveyttä. Tutkimuksessa selvisi myös, että nuorilla, jotka kokivat stressiä äidin käyttämästä kuritusväkivallasta, on heikompi itsetunto ja lisääntynyt masennuksen riski. (Mulvaney & Mebert 2010, 406, 410.) Myös Leary ym. (2007, 6) totesivat tutkimuksessaan, että lapsuudessa kotona

koettu raju ruumiillinen kuritus voi luoda ilmapiirin, joka on vähemmän lasta hoi-
vaava, vähemmän empaattinen lapsen tarpeisiin nähden, eikä pysty takaamaan
lapsen psyykkistä hyvinvointia.

Kolmen tutkimuksen tuloksista ilmeni se että, lapsena koettu kuritusväkivalta ai-
heuttaa suurempaa riskiä masennukseen joko aikuisiällä tai varhaisaikuisuu-
dessa (Taillieu & Brownridge 2013, 451; Leary ym. 2007, 4; duRivage ym. 2015,
6). Taillieu ja Brownridge tutkivat kuinka vanhempien käyttämä kuritusväkivalta
lapsuudessa vaikuttaa aikuisiän sisäisiin mielenterveysongelmiin. Tutkijat löysi-
vät yhteyden kymmenvuotiaana koetun kurituksen ja henkisen väkivallan sekä
aikuusiällä ennustettavan masennuksen, ahdistuneisuuden ja huonon itsetunnon
kesken. (Taillieu & Brownridge 2013, 455.) Kuritusväkivallasta aiheutuneet vai-
kutukset voivat näkyä yhtäläillä jo lapsuudessa esimerkiksi lapsen stressireak-
tiona vanhemman käytökseen (Mulvaney & Mebert 2010, 409).

Hardt, Sidor, Nickel, Kappis, Petrak ja Egle (2008, 714, 716) selvittivät lapsuu-
dessa koettujen vastoinikäymisten yhteyksiä itsemurhayrityksiin. Saksalaiseen
tutkimukseen osallistui psykosomaattisen klinikan sekä yleislääkärin vastaanoton
potilaita, jotka vastasivat kyselylomakkeeseen ja osallistuivat strukturoituun
haastatteluun. Heidän tutkimuksensa osoitti rajun ruumiillisen kurituksen yhtey-
den itsemurhariskiin. Varsinkin ennen seitsemää ikävuotta koettu raju kuritusvä-
kivalta koettiin merkittävänä enteenä itsemurha-aikeille.

7.2 Kuritusväkivallan aiheuttamat käytöshaasteet

Kiinassa sekä El Salvadorissa ja Guatemalassa on tutkittu kuritusväkivallan ja
kurittavien kasvatustekniikoiden siirtymistä sukupolvelta toiselle (Wang & Xing
2014, 119; Speizer, Goodwin, Samandari, Kim, Clyde 2008, 247). Kiinassa teh-
dyssä tutkimuksessa selvisi, että isät, jotka ovat kokeneet omassa lapsuudessa
lievää tai rajua kuritusväkivaltaa, käyttävät samoja kuritustekniikoita muita toden-
näköisimmin omiin lapsiinsa. Sama toistui myös kuritusväkivaltaa kokeneiden äi-
tien keskuudessa. Tuloksia vertailtiin vanhempiin, jotka eivät ole kokeneet kuri-
tusväkivaltaa lapsuudessaan. Tuloksista ilmeni myös, että lievää kuritusväkival-
taa kokeneet äidit suhtautuvat hyväksyvämmiin kurittamiseen ja heillä on suu-

remppi riski lyödä omaa lastaan. (Wang & Xing 2014, 122, 124-125.) Väli-Amerikkalaisessa tutkimuksessa huomattiin samoja tuloksia kuin Kiinan tutkimuksessa. Erityisesti Guatemalan tuloksissa ilmeni, että kuritusväkivallan kokeminen lapsena lisää todennäköisyyttä omien lasten kurittamiseen. (Speizer ym. 2008, 254-255).

Viisi tutkimusta keskittyi selvittämään eri-ikäisten lasten kokeman kuritusväkivallan vaikutuksia lasten käytöshäiriöihin. Jokainen tutkimus löysi yhteyden kuritusväkivallan ja joko sisäisten tai/ja ulkoisten mielenterveys- ja käytöshäiriöiden välillä. (Berlin, Ispa, Fine, Malone, Brooks-Gunn, Brady-Smith, Ayoub, Bai 2009, 1404; Taillieu & Brownridge 2013, 455; Bordin ym. 2009, 336; Mackenbach, Ringoot, van der Ende, Verhulst, Jaddoe, Hofman, Jansen, Tiemeier 2014, 1; duRivage ym. 2015, 1; Maguire-Jack, Gromoske, Berger, 2012, 1960.)

Berlin ym. (2009, 1412) selvittivät tutkimuksessaan, että yksivuotiaan lyöminen ennustaa lapsen aggressiivista käyttäytymistä kaksivuotiaana sekä heikompia Bayley-asteikon tuloksia kolmevuotiaana. Tutkimuksessa käytetty Bayley-asteikko mittaa lapsen psyykkistä kehitystä ja kognitiivisia taitoja (Berlin ym. 2009, 1403). Maguire-Jack ym. (2012, 1966) huomasivat tutkimuksessaan yksivuotiaaseen kohdistetun kuritusväkivallan aiheuttavan vaikeampia sisäisiä, lapseen itseensä vaikuttavia sekä ulkoisia muihin kohdistuvia käytöshäiriöitä kolme- ja viisivuotiaana. Yksivuotiaan kurittamisen huomattiin myös heikentävän lapsen kognitiivisia taitoja kolmevuotiaana. Kolmevuotiaana kuritetulla lapsella havaittiin muita enemmän ulkoisia käytöshäiriöitä kolmen- ja viidenvuoden iässä sekä sisäisiä käytöshäiriöitä viisivuotiaana. Kuitenkin kolmevuotiaana kuritetuilla lapsilla huomattiin olevan hieman paremmat kognitiiviset taidot viisivuotiaana. (Maguire-Jack ym. 2012, 1966.)

duRivage ym. (2015, 6) selvittivät, että toistuvasti kuritetuilla lapsilla esiintyi enemmän aktiivisuuden ja tarkkaavaisuuden (ADHD) häiriötä, käytöshäiriöitä sekä erityisesti uhmakkuushäiriötä. Bordin ym. (2009,339) vahvistavat myös, että ankara ruumiillinen kuritus voi kaksinkertaistaa riskin lapsen sisäisiin ja ulkoisiin käytöshäiriöihin. Taillieun & Brownridgen (2013, 454) tutkimuksesta ilmeni, että edes positiivisella kodin ilmapiirillä ei voida ehkäistä kuritusväkivallan lapselle aiheuttamia pitkäaikaisia kehityksellisiä seurauksia.

Mackenbach ym. (2014, 1) halusivat selvittää kuritusväkivallan vaikutuksia lapsen tunne-elämän häiriöihin sekä käytöshäiriöihin lapsen itsensä ja lapsen vanhempien kertomana. Vanhempien käyttämä raju ruumiillinen kuritus tai jopa sen lievemmat muodot kasvattavat riskiä lapsen käytöshäiriöihin. Tutkimuksesta teki ainutlaatuisen lasten itsensä arvioinnit käytöshäiriöistä sekä kuritusväkivallasta. Jopa pienet lapset kykenivät tuottamaan itsenäistä ja arvokasta tietoa. (Mackenbach ym. 2014, 4,8.)

7.3 Kuritusväkivallan vaikutus tunne-elämään ja ihmissuhteisiin

Kuritusväkivallalla on huomattu olevan vaikutuksia yksilön tunne-elämään (Leary ym. 2007, 5 & Mackenbach ym. 2014, 8). Mackenbach ym. (2014, 2, 8) tutkimuksessa selvisi, että sekä äidin että isän käyttämä kuritusväkivalta oli yhteydessä lapsen tunne-elämän haasteisiin, jotka ilmenevät lapsen negatiivisina tunteita. Yhteys ilmeni lasten huoltajien, ei niinkään lasten itsensä tuottamista tuloksista (Mackenbach ym. 2014, 8).

Leary ym. (2007, 5) puolestaan huomasivat rajun kuritusväkivallan olevan yhteydessä yksilön identiteettiongelmiin, kun tuloksia verrattiin lievän kuritusväkivallan uhreihin. Rajua kuritusväkivaltaa kokeneet raportoivat myös kokevansa enemmän negatiivisia sosiaalisia suhteita ja jääneensä ilman riittävää tukea lapsuudessa. Perheissä kuritusväkivallan käyttö näkyi vastaajien mukaan negatiivisempina koti-ilmapiiirinä, perheen huolien ja konfliktien lisääntymisenä sekä vanhempien negatiivisena käyttäytymisenä. (Leary ym. 2007, 5-6.)

Väli-Amerikassa tehdyn tutkimuksen tuloksissa huomattiin naisten kokeman parisuhdeväkivallan ja lapsuudessa koetun ruumiillisen kurituksen olevan yhteyksissä toisiinsa. Tuloksien mukaan kuritusväkivaltaa ja erityisesti lyömistä lapsena kokeneet naiset olivat Guatemalassa 1,45 ja El Salvadorissa 1,9 kertaa todennäköisemmin väkivaltaisessa parisuhteessa kuin kuritusväkivaltaa kokemattomat. (Speizer ym. 2008, 253.)

Kuritusväkivalta voi vaikuttaa lapsen ja vanhemman suhteeseen jo lapsuudessa tai lapsen kasvaessa aikuisuuteen. Lapsena paljon kuritusväkivaltaa ja henkistä väkivaltaa kokeneet kertoivat saaneensa vanhemmiltaan riittämättömästi tukea,

ja että vanhemmilla ei ollut riittävästi reagoitokykyä lapsen tarpeisiin tai johdonmukaisuutta kasvatuksessa. (Taillieu & Brownridge 2013, 454.) Mulvaney & Mebert (2010, 408) totesivat, että kuritusväkivallalla on yhteys lapsen ja vanhemman väliseen heikkoon kiintymissuhteeseen. Erityisesti kuritusväkivallan käyttö vaikuttaa lapsen ja äidin väliseen suhteeseen. Nuoret, jotka kokivat äidin käytöksen olevan vanhemman rooliin sopimatonta, kokivat enemmän ongelmia ihmissuhteissaan. Äidin käyttämä kuritusväkivalta aiheutti nuorelle negatiivisempaa asennetta äitiä kohtaan, kuin jos tekijänä olisi ollut nuoren isä. (Mulvaney & Mebert 2010, 408, 410.)

7.4 Kuritusväkivallan vaikutus persoonallisuuteen

Mulvaney ja Mebert (2010, 409) ovat tutkimuksessaan selvittäneet myös yksilön asenteita kuritusväkivaltaan suhteessa kuritusväkivallan vaikutuksiin. Tuloksista ilmeni, että nuoret, jotka olivat kokeneet kuritusväkivaltaa ja suhtautuivat siihen kielteisesti, kokivat vaikutukset muita negatiivisemmin, esimerkiksi heikompana mielenterveytenä. Samaa yhteyttä ei huomattu hyväksyvämmiin kuritusväkivaltaan suhtautuneissa ja sitä kokeneissa nuorissa. (Mulvaney & Mebert 2010, 409-410.) Toisen tutkimuksen mukaan lapsuudessa koettu kuritusväkivalta saattoi muuttaa nuoren asennetta ja luonnetta rankaisuja kohtaan. Nuoret olivat luonteeltaan rankaisevampia kuin kuritusväkivaltaa kokemattomat. Rankaisevaisuuteen vaikuttavat pelko rikollisuudesta ja halu välttää rikollisuutta. (Kempe, Hansmaier & Pfeiffer 2014, 136-137.)

Quallsin (2014, 3) tutkimus käsitteli kuritusväkivallan mahdollisia vaikutuksia ja suhdetta epärehellisyyteen korkeakouluopinnoissa. Tutkijan luoma hypoteesi, jonka mukaan ankara kuritusväkivalta voi edistää epärehellistä toimintaa korkeakouluopinnoissa, sai vahvistusta. Epärehellisyydeksi luettiin muun muassa tentteissä vastausten kopiointi ja sen salliminen, plagiointi sekä luvattomien aineistojen käyttö. Lapsuudessa koetulla ankaralla kurittamisella huomattiin olevan merkittävä yhteys lisääntyneeseen epärehellisyyteen korkeakouluopinnoissa. Ankaraksi kuritukseksi määriteltiin lyöminen, potkiminen tai töniminen. (Qualls 2014, 7,9,11.)

8 Pohdinta

Opinnäytetyömme tavoitteena oli tuoda tietoon kuritusväkivallan haitallisia seurauksia lapselle ja tämän kehitykselle. Suomenkielistä vertaisarvioitua tutkimustietoa aiheesta on hyvin niukasti ja kansainvälinen aineistokin voi olla rajallisesti saatavilla. Tarkoituksenamme olikin koota tiiviisti esitetty katsaus kuritusväkivallan vaikutuksista lapseen, jotta kuka tahansa voisi perehtyä aiheeseen.

Yleistä tietoa kuritusväkivallan muodoista ja sitä koskevasta lainsäädännöstä sekä kuritusväkivallan käytön asenteista löytyi runsaasti. Koimme opinnäytetyömme vaikeimmaksi prosessiksi hakutermien määrittämisen, sillä haimme tietoa sekä suomenkielisistä että kansainvälisistä tietokannoista. Koimme vaikeaksi löytää sopivia englanninkielisiä termejä kuritusväkivallalle, sillä pelkäsimme termin merkityksen muuttuvan käännökseen yhteydessä. Apua tietokantojen ja hakutermien käytössä saimme tiedekirjastomme informaatikolta, mikä helpotti työmme edistymistä.

Emme tienneet juuri mitään kuritusväkivallan vaikutuksista ennen opinnäytetyöprosessin aloittamista. Myös systemaattinen kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä oli meille entuudestaan vieras. Jouduimmekin opettelemaan systemaattisen kirjallisuuskatsauksen toteutusta alusta lähtien. Onneksemme ammattikorkeakoulumme sosiaali- ja terveystieteiden opettajat järjestivät systemaattisesta tiedonhausta pienimuotoisen koulutuksen, josta saimme apua työn aloittamiseen. Lopulta useita kirjallisuuskatsauksia luettuamme meille muotoutui selkeä kuva siitä, kuinka lähdemme työstämään opinnäytetyötämme.

Opinnäytetyötä aloittaessamme tavoitteet ja aikataulut olivat hyvin kunnianhimoisia emmekä ymmärtäneet työprosessin vaativuutta. Työ opetti edetessään pitkäjänteisyyttä, sillä jokainen työvaihe vei paljon aikaa, mihin emme olleet varautuneet. Englanninkielisten hakutermien määrittäminen oli todella vaikeaa, sillä Suomessa kuritusväkivaltaa on tieteellisesti tutkittu todella vähän eikä lähdemateriaaleista saanut riittävästi tukea englanninkielisiä termejä määriteltäessä. Kärsivällisyyttä vaadittiin erityisesti lukiessamme englanninkielisiä tutkimusartikkeleita. Artikkeleissa käytetty kieli ja tieteelliset termit tuntuivat aluksi mahdottomalta saada suomenmennettua. Prosessin aikana opimme lukemaan englanninkielistä tieteellistä

tekstiä, löytämään niistä pääkohdat ja löytämään artikkelien kontekstien avulla määritelmiä termeille, joita ei suomenkielessä esiinny. Saimme runsaasti tietoa kuritusväkivallasta ja sen vaikutuksista, mikä täytti opinnäytetyön alussa määrittelemämme tavoitteen.

8.1 Tulosten yhteenveto

Aineistoista nousi laajasti kuritusväkivallan vaikutuksia lapseen lapsuuden aikana sekä myöhemmällä iällä. Kuritusväkivallan vaikutukset ulottuvat lapsen elämän useisiin eri osa-alueisiin vaikuttaen häneen itseensä sekä hänen läheisiinsä. Kuritusväkivallan vaikutukset näkyvät mielenterveydessä, käytöksessä, ihmissuhteissa, tunne-elämässä ja persoonallisuudessa. Mielenterveysongelmat voivat näkyä vasta nuoruudessa tai aikuisuudessa aggressiivisuutena, masennuksena tai ahdistuksena, kun taas käytöshaasteet voidaan havaita jo lapsuudessa. Yleisiä käytöshaasteita voivat olla uhmakkuus, ylivilkkaus ja keskittymisvaikeudet. Kuritusväkivalta voi vaikuttaa perheen sisäisiin suhteisiin luomalla jännitteitä ja heikentämällä kodin ilmapiiriä. Vaikutuksia voi myös ilmetä yksilön identiteetin kehityksessä sekä epärehellisenä käytöksenä verratessa kuritusväkivaltaa kokemattomiin henkilöihin.

Mielenterveysongelmien ja käytöshäiriöiden yleisyyden vuoksi osasimme ennakoita näiden ongelmien näkymistä myös kuritusväkivallan vaikutuksissa. Artikkeleissa ilmeni myös hyvinkin yllättäviä tuloksia, kuten epärehellisyys korkeakouluopinnoissa ja itsemurhariskin lisääntyminen. Yksi merkittävä ja meille yllättävä tulos oli Väli-Amerikassa tehdyssä tutkimuksessa, jossa kerrottiin kuritusväkivaltaa ja lyömistä lapsuudessa kokeneiden naisten ajautuminen väkivaltaiseen parisuhteeseen.

Artikkeleissa esitettiin samankaltaisia tuloksia eri näkökulmista, mikä aiheutti meille haasteita tulosten ryhmittelyssä. Osa selvistä mielenterveysongelmista oli määritelty myös käytöshäiriöinä ja osa käytöshäiriöistä taas mielenterveysongelmina. Toiset artikkelit määrittivät ulkoiset mielenterveysongelmat, jotka näkyvät yksilön käytöksessä esimerkiksi aggressiivisuutena, käytöshäiriöiksi. Toiset artik-

kelit taas näkivät samaiset häiriöt nimenomaan mielenterveysongelmina. Analyysiä tehdessämme käsitelimme tuloksia ja ryhmittelimme niitä alkuperäistutkimusten mukaisesti päällekkäisyyksistä huolimatta.

Työhömmä valikoituneet tutkimusartikkelit olivat kansainvälisiä ja kohdistuivat useisiin eri maihin ja niiden asukkaisiin. Jokaisella maalla on oma erityinen kulttuurinsa, tapansa ja lainsäädäntönsä. Monissa maissa kuritusväkivalta on sallittu eikä sitä välttämättä mielletä väkivallaksi, siksi asenteet kuritusväkivaltaa kohtaan voivat vaihdella suurestikin. Tutkimusartikkeleissa pureuduttiin kuritusväkivallan haittavaikutuksiin ja tutkimuksissa näkyi yleisesti negatiivinen suhtautuminen kuritusväkivaltaan, vaikka tutkittavassa maassa kuritusväkivalta olisikin ollut sallittua. Kuritusväkivallan laillisuus voi vaikuttaa tutkittavien asenteisiin, jolloin kuritusväkivaltaa pidetään hyväksyttävänä eikä sen kielteisiä vaikutuksia osata välttämättä edes arvioida. Kuritusväkivallalla voi olla myös kulttuurillinen merkitys perheelle ja sen käyttäminen voi siirtyä sukupolvelta toiselle.

Kansainvälisissä tutkimuksissa todettuja kuritusväkivallan haittavaikutuksia ei välttämättä pysty suoraan rinnastamaan suomalaisiin lapsiin. Suomessa kuritusväkivalta on kielletty lailla ja asenne sitä kohtaan kehittyy jatkuvasti kielteisemmäksi, mikä ei välttämättä näy kaikissa maissa samalla tavalla. Suomen kulttuuri ja perhearvot voivat erota hyvin paljon esimerkiksi Kiinan kulttuurista ja perhearvoista. Uskomme kuitenkin tutkimustulosten osoittavan kuinka haitallista kuritusväkivallan käyttö on lapselle maasta, kulttuurista tai asenteista huolimatta.

Opinnäytetyömme käsittelee pieneen lapseen kohdistuvaa kuritusväkivaltaa sekä sen vaikutuksia lapsen kehitykselle. Teoriaosuudessa käsitelimme myös pienen lapsen kehitystasoja, joihin halusimme heijastaa kuritusväkivallan mahdollisia haittavaikutuksia. Tutkimusaineistot kuitenkin käsitelivät enimmäksin kuritusväkivallan vaikutuksia, jotka ilmenivät vasta vuosien kuluttua. Mielestämme tämä ei kuitenkaan vähennä asian vakavuutta, sillä haittavaikutukset lapsena koetusta kuritusväkivallasta ovat todellisia ja voivat vaikuttaa koko loppu elämään.

8.2 Eettiset näkökohdat ja luotettavuus

Olisimme halunneet toteuttaa kerätyn teorian tiedon pohjalta oppaan vanhemmille, jossa kerrotaan lasten kaltoinkohtelusta, sen eri muodoista, kaltoinkohtelun vaikutuksista lapseen sekä päiväkodin työntekijöiden velvollisuuksista ja oikeuksista puuttua asiaan. Aihe on kuitenkin liian arka ja opettajat uskoivat oppaan vievän pohjan luottamuksellisesta suhteesta vanhempien ja päiväkodin välillä. Päädyimmekin kokoamaan aihepiiristä tutkitun tiedon systemaattisen kirjallisuuskatsauksen avulla ja rajaamaan aiheen koskettamaan vain kuritusväkivaltaa ja sen vaikutuksia lapseen.

Lapsiin kohdistuva väkivalta ja kaltoinkohtelu kaikissa muodoissaan on hyvin sensitiivinen aihe. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tekemiseen emme tarvinneet tutkimuslupaa. Aiheen arkuuden vuoksi aiheesta olisi ollut vaikea saada haastatteluja tai vastaajia kyselyihin. Toteutimme opinnäytetyömme lähdekriittisesti etsimällä vertaisarvioitua, tuoretta, kotimaista ja kansainvälistä aineistoa. Aineisto valikoitui lopulta kansainvälisistä tietokannoista ja kaikki 13 käyttämäämme artikkelia olivat englanninkielisiä alkuperämaasta huolimatta. Kumpikin meistä luki kaikki 13 artikkelia huolellisesti läpi, jolloin pystyimme vertailemaan tekemiämme huomioita ja keskustelemaan tulosten merkitsevyydestä. Kokosimme kaikki käyttämämme tutkimukset työmme loppuun liitteeksi, josta selviää tiiviisti tiedot artikkeleista.

Kunnioitimme käyttämiämme lähdemateriaaleja asianmukaisin lähdeviittein. Huomioimme tutkimuksissa käytettyjen samaa asiaa tarkoittavien termien antamat erilaiset tutkimustulokset. Aineistoista ilmenikin monenlaisia vieraita termejä, joille ei löytynyt suoria suomennoksia. Pohdimmekin termien merkityksiä artikkeleiden tekstissä ja suomensimme termit niiden tarkoittamien merkitysten mukaan.

8.3 Jatkotutkimusaiheet

Kuritusväkivalta ja väkivalta yleisesti ovat arkoja aiheita, joista uhrin tai tekijän voi olla hyvin vaikea kertoa. Osassa tutkimuksissa vastaajina olivat lasten vanhemmat, joista osa myös käytti kuritusväkivaltaa omiin lapsiinsa. Pohdimme vanhempien antamien vastausten todenmukaisuutta sekä kykyä arvioida lapsensa kehi-

tystä ja käytöstä. Monella vanhemmalla ei välttämättä ole selkeää käsitystä lapsen normaalista kehityksestä ja odotukset lapsen käyttäytymiselle voi olla liian suuret. Tässä tapauksessa myös vanhemman käyttämän kasvatustieteen menetelmän negatiiviset vaikutukset voivat jäädä vanhemmalta huomaamatta.

Mielestämme kuritusväkivallan vaikutuksia voisi tutkia lisää myös lapsen näkökulmasta hänen itsensä kertomana. Lapsia tutkiessa aineistonkeruumenetelmänä voisi käyttää esimerkiksi havainnointia tai sadutusta. Mielestämme olisikin tärkeää tutkia lisää kuritusväkivallan välittömiä, jo lapsuudessa näkyviä vaikutuksia lapsen kehitykseen. Toivoisimme myös enemmän suomalaista asiantuntijuutta ja tutkimuksia kuritusväkivallan haitallisista vaikutuksista.

Kuviot

Kuvio 1. Ryhmittelykaavio, s.18

Taulukot

Taulukko 1. Tietokantahaut, s.16

Lähteet

- Berlin, L.J., Ispa, J.M., Fine, M.A., Malone, P.S., Brooks-Gunn, J., Brady-Smith, C., Ayoub, C. & Bai, Y. 2009. Correlates and consequences of spanking and verbal punishment for low-income white, african american and mexican american toddlers. *Child Development*. Sep/Oct2009, Vol. 80 Issue 5, 1403-1420.
- Bordin, I.A., Duarte, C.S., Peres, C.A., Nascimento, R., Curto, B.M. & Paula, C.S. 2009 .Severe physical punishment: risk of mental health problems for poor urban children in Brazil. *Bulletin of the World Health Organization*. May2009, Vol. 87 Issue 5, 336-344.
- Bunting, L., Webb, M.A. & Healy, J. 2009. In Two Minds? - Parental Attitudes toward Physical Punishment in the UK. *Children and society* volume 24, (2010) pp. 359–370.
- Dunderfelt, T. 2011. *Elämänkaaripsykologia*. 14. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.
- duRivage, N., Keyes, K., Leray, E., Pez, O., Bitfoi, A., Koç, C., Goelitz, D., Kuijpers, R., Lesinskiene, S., Mihova, Z., Otten, R., Fermanian, C. & Kovess-Masfety, V. 2015. Parental Use of Corporal Punishment in Europe: Intersection between Public Health and Policy. *PLoS ONE*. Feb2015, Vol. 10 Issue 2, 1-11.
- Einon, D. 2001. *Lapsen hoito ja kehitys. Terve, tyytyväinen ja tasapainoinen lapsi*. Helsinki: Otava.
- Hardt, J., Sidor, A., Nick-el, R., Kappis, B., Petrak, P. & Egle, U. 2008 .Childhood Adversities and Suicide Attempts: A Retrospective Study. *Journal of Family Violence*. Nov2008, Vol. 23 Issue 8, 713-718.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. 15. uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Inkilä, J., Flinck, A., Luukkaala, T., Åstedt-Kurki, P. & Paavilainen, E. 2013. Interprofessional Collaboration in the Detection of and Early Intervention in Child Maltreatment: Employees' Experiences. *Nursing Research and Practice*. Volume 2013. 1-10.
- Jarasto, P. & Sinervo, N. 2000. *Alle kouluikäisen lapsen maailma*. 3. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kalland, M. 2002. Kiintymyssuhdeteorian kliininen merkitys: soveltaminen erityistilanteissa. Teoksessa Sinkkonen, J & Kalland, M. (toim.) *Varhaiset ihmisuhteet ja niiden häiriintyminen*. 1.-2. painos. Helsinki: WSOY.
- Kananoja, A., Lavikainen, M. & Oranen, M. 2013. *Toimiva lastensuojelu. Selvitysryhmän loppuraportti*. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2013:19. Helsinki.

http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=6511574&name=DLFE-26809.pdf Luettu: 16.3.2015.

Kemme, S., Hanslmaier, M. & Pfeiffer, C. 2014. Experience of Parental Corporal Punishment in Childhood and Adolescence and its Effect on Punitiveness. *Journal of Family Violence*. Feb2014, Vol. 29 Issue 2, 129-142.

Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki:Edita prima Oy.

König, K. 2007. Lapsen kolme ensimmäistä vuotta. Tallinna: Tallinna Raamattutrukikoja OÜ.

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 8.4.1983/361.

Lammi-Taskula, J. & Bardy, M. 2009. Vanhemmuuden ilot ja murheet. Teoksessa Lammi-Taskula, J., Karvonen, S. & Ahlström, S. (toim.) *Lapsiperheiden hyvinvointi 2009. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos*. Helsinki: Yliopiston kirjapaino.

Mannerheimin lastensuojeluliitto. Lapsen vuorovaikutustaidot kehittyvät ja muuttuvat.

http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/0_1-vuotias/sosiaalinen_kehitys/ Luettu: 2.11.2014.

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417.

Leary, C.E., Kelley, M.L., Morrow, J. & Mikulka, P.J. 2007. Parental Use of Physical Punishment as Related to Family Environment, Psychological Wellbeing, and Personality in Undergraduates. *Journal of Family Violence*. Jan2008, Vol. 23 Issue 1, 1-7.

Mackenbach, J.D., Ringoot, A.P., van der Ende, J., Verhulst, F.C., Jaddoe, V.W.V., Hofman, A., Jansen, P.W. & Tiemeier, H.W. 2014. Exploring the Relation of Harsh Parental Discipline with Child Emotional and Behavioral Problems by Using Multiple Informants. *The Generation R Study*. *PLoS ONE*. Aug2014, Vol. 9 Issue 8, 1-9.

Maguire-Jack, K., Gromoske, A.N. & Berger, L.M. 2012. Spanking and Child Development During the First 5 Years of Life. *Child Development*. Nov/Dec2012, Vol. 83 Issue 6, 1960-1977.

Malmivaara, A. 2002. Systemoitu kirjallisuuskatsaus - työkalu tutkimusnäytön tavoittamiseen. *Duodecim* 2002, 118(9), 877-879.

http://duodecimlehti.fi/web/guest/arkisto?p_p_id=Article_WAR_DL6_Articleportlet&viewType=viewArticle&tunnus=duo92921&_dlehtihaku_view_article_WAR_dlehtihaku_p_auth= Luettu: 2.10.2015.

Mulvaney, M.K. & Mebert, C.J. 2010. Stress Appraisal and Attitudes Towards Corporal Punishment as Intervening Processes Between Corporal Punishment

and Subsequent Mental Health. Journal of Family Violence. May2010, Vol. 25 Issue 4, 401-412.

Mäkelä, J. 2003. Aivojen varhainen kehitys vuorovaikutussuhteissa. Teoksessa Sinkkonen, J. (toim.) Pesästä lentoon. Kirja lapsen kehityksestä kasvattajalle. 2. painos. Vantaa: WSOY.

Nurmiranta, H., Leppämäki, P. & Horppu, S. 2009. Kehityspsykologiaa lapsuudesta vanhuuteen. Helsinki: Kirjapaja.

Persoonallisuuden ja tunne-elämän kehitys. Vanhempainnetti. Mannerheimin lastensuojeluliitto.

http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/2_3-vuotias/persoonallisuus_ja_tunne-elama/ Luettu: 2.11.2014.

Pulkkinen, L. 2003. Lapsuusiän kasvatusilmapiiri ja aikuisiän sosiaalinen toimintakyky. Duodecim 2003;119:1801–3.

Punamäki, R-L. 2002. Kiintymyssuhteen ja traumaattisen kokemuksen yhteys. Teoksessa Sinkkonen, J & Kalland, M. (toim.) Varhaiset ihmissuhteet ja niiden häiriintyminen. 1.-2. painos. Helsinki: WSOY.

Qualls, R.C. 2014. The relationship between disciplinary practices in childhood and academic dishonesty in college students. College Student Journal. Fall2014, Vol. 48 Issue 3, 362-374.

Rikoslaki 19.12.1889/39.

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopiston julkaisuja. Vaasa.

Salo, S. 2003. Kiintymyssuhteen merkitys elämänkaaren aikana. Teoksessa Sinkkonen, J. (toim.) Pesästä lentoon. Kirja lapsen kehityksestä kasvattajalle. 2. painos. Vantaa: WSOY.

Sariola, H. 2012. Kuritusväkivaltaa koskevat asenteet ja lapsiin kohdistuvan väkivallan kehitystrendejä Suomessa. Lastensuojelun Keskusliiton Taloustutkimuksella teettämän kyselyn tulokset.

http://www.lskl.fi/files/1336/LSKL_Kuritusvakivaltaa_koskevat_asenteet_ja_lapsiin_kohdistuvan_vakivallan_kehitystrendeja_Suomessa.pdf Luettu 9.4.2014.

Siren-Tiusanen, H. 1997. Motorisen kehityksen kontekstisidonnaisuus. Teoksessa Lyytinen, P., Korhokangas, M., Lyytinen, H. (toim.) Näkökulmia kehityspsykologiaan. Kehityskontekstissaan. 1.-2. painos. Porvoo: WSOY.

Soisalo, R. 2012. Särkyvä mieli - lasten ja nuorten psyykinen oireilu. Tallinna: AS Printon Trükikoda.

Speizer, I.S., Goodwin, M.M., Samandari, G., Kim, S.Y. & Clyde, M. 2008. Dimensions of child punishment in two Central American countries: Guatemala and El Salvador. *Revista Panamericana de Salud Publica*. Apr2008, Vol. 23 Issue 4, 247-256.

Stolt, M. & Routasalo, P. 2007. Tutkimusartikkelien valinta ja käsittely. Teoksessa Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R-L (toim.). 2007. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja sarja A:51. Turku, 58.

Taillieu, T.L. & Brownridge, D.A. 2013. Aggressive Parental Discipline Experienced in Childhood and Internalizing Problems in Early Adulthood. *Journal of Family Violence*. Jul2013, Vol. 28 Issue 5, 445-458.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus & sisällönanalyysi. 1.-2. painos. Helsinki: Tammi.

Vilén, M., Vinhunen, R., Vartiainen, J., Sivén, T., Neuvonen, S. & Kurvinen, A. 2013. Lapsuus: Eriyinen elämänvaihe. 1.-5. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Wang, M. & Xing, X. 2014. *Journal of Family Violence*. Intergenerational Transmission of Parental Corporal Punishment in China: The Moderating Role of Spouse's Corporal Punishment. Feb2014, Vol. 29 Issue 2, 119-128.

Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus lapsen oikeuksista. 1989.

Älä lyö lasta! 2010. Kansallinen lapsiin kohdistuvan kuritusväkivallan vähentämisen toimintaohjelma 2010-2015. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2010:7. Helsinki
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=1087414&name=DLFE-12720.pdf Luettu: 14.1.2015.

LIITE 1

1(7)

Kirjallisuuskatsauksessa käytetyt julkaisut

Tutkimusmaa, julkaisu- vuosi ja tietokanta	Tarkoitus/tavoite	Aineiston keruu	Keskeiset tulokset	Lähde
Yhdysvallat, 2009 EBSCO	Tutkimuksessa tuodaan esiin lyömisen ja verbaalisen rankaisemisen yleisyyttä, ennusmerkkejä ja vaikutuksia vähätuloisten valkoisten, afroamerikkalaisten ja Meksikon amerikkalaisten 1-, 2- ja 3-vuotiaiden lasten keskuudessa.	Määrällinen tutkimus. 2573 haasteltua osallistujaa olivat Early Head Start National Research and Evaluation Project -ohjelman kautta olevien lasten ensisijaisia huoltajia. Tulokset analysoitiin cross-lagged path analyysillä –menetelmällä.	Yksivuotiaan lyömien ennusti lapsella aggressiivista käyttäytymistä kaksivuotiaana sekä alhaisempia tuloksia Bayleyn psyykkisen kehityksen mukaan kolmevuotiaana.	Berlin, L.J., Ispa, J.M., Fine, M.A., Malone, P.S., Brooks-Gunn, J., Brady-Smith, C., Ayoub, C., Bai, Y. 2009. Correlates and consequences of spanking and verbal punishment for low-income white, african american and mexican american toddlers. Child Development. Sep/Oct2009, Vol. 80 Issue 5, p1403-1420.
Saksa, 2014 EBSCO	Tutkimus kuvaa kuinka vanhempien käyttämä kuritusväkivalta tiukassa ja autoritaarisessa kasvatuksessa vaikuttaa lapsen ja nuoren rankaisevaisuuteen myöhemmällä iällä.	Analyysi perustuu 2650 satunaisesti valitun 16-59-vuotiaan henkilön vastauksiin rankaisevuudesta ja vanhempien väkivaltaisuudesta. Menetelmänä haastattelut ja kyselylomakkeet, joiden vastaukset analysoitiin monimuuttuja-analyysillä.	Yksilöt, joita kohtaan vanhemmat olivat käyttäneet kuritusväkivaltaa lapsuudessa ja nuoruudessa, ovat rankaisempia kuin kuritusväkivaltaa kokemattomat.	Kemme, S., Hanslmaier, M., Pfeiffer, C. 2014. Experience of Parental Corporal Punishment in Childhood and Adolescence and its Effect on Punitiveness. Journal of Family Violence. Feb2014, Vol. 29 Issue 2, p129-142. 14p.

Tutkimusmaa, julkaisu- vuosi ja tietokanta	Tarkoitus/tavoite	Aineiston keruu	Keskeiset tulokset	Lähde
Yhdysvallat, 2008 EBSCO	Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia lapsuudessa koetun kuritusväkivallan mittasuhteita Guatemalassa ja El Salvadorissa käyttämällä väestöperusteista valtakunnallisesti edustavaa tietoa 15-49-vuotiaista naisista ja 15-59-vuotiaista miehistä.	Määrällinen tutkimus, jossa on haastateltu Guatemalassa 9155 naista ja 2538 miestä ja El Salvadorissa 10689 naista ja 1315 miestä. Tulokset analysoitiin kaksi- ja monimuuttuja-analyyseillä.	Guatemalassa 35% naisista ja 46% miehistä kertoivat kokeneensa kuritusväkivaltaa lapsuudessaan. El Salvadorissa luvut olivat 42% naisista ja 62% miehistä. Guatemalassa vanhemmilla, jotka ovat kokeneet lapsuudessaan kuritusväkivaltaa, on suurempi riski käyttää sitä omiin lapsiinsa. Molemmista maista selvisi, että nainen, joka on kokenut omassa lapsuudessaan väkivaltaa, ajautuu ilmeisemmin väkivaltaiseen parisuhteeseen.	Speizer, I.S., Goodwin, M.M., Samandari, G., Kim, S.Y., Clyde, M. 2008. Dimensions of child punishment in two Central American countries: Guatemala and El Salvador. Revista Panamericana de Salud Publica. Apr2008, Vol. 23 Issue 4, p247-256. 10p.
Kiina, 2014, EBSCO	Tutkimus on osa suurempaa meneillään olevaa pitkäaikaistutkimusta, joka tutkii vanhempien kurittamisen ja lasten Kiinan yhteiskuntaan mukautumisen suhdetta.	Määrällinen tutkimus, jonka kyselyyn osallistui 861 perhettä. 780 isää ja 810 äitiä palauttivat viimeisen kyselylomakkeen, joista muodostui 761 isä-äiti-paria analyysia varten.	Tulokset osoittavat, että kuritusväkivalta kulkeutuu sukupolvelta toiselle Kiinassa. Lievä kuritusväkivalta kulkeutuu kaikista voimakkaimmista sukupolvelta toiselle verrattuna rajuun kuritusväkivaltaan.	Wang, M. & Xing, X. 2014. Journal of Family Violence. Intergenerational Transmission of Parental Corporal Punishment in China: The Moderating Role of Spouse's Corporal Punishment. Feb2014, Vol. 29 Issue 2, p119-128. 10p.

Tutkimus maa, julkaisuvuosi ja tietokanta	Tarkoitus/tavoite	Aineiston keruu	Keskeiset tulokset	Lähde
Saksa, 2008, EBSCO	Tutkimuksen tarkoituksena on arvioida erilaisia lapsuuden vastoin käymisten yhteyksiä itsemurhayrityksiin.	Määrällinen tutkimus, johon osallistui 292 psykosomaattisen klinikan potilasta ja 283 yleislääkärin vastaanotolla käyvää potilasta. Osallistujat täyttivät kyselylomakkeen ennen stukturoitua haastattelua. Tulokset analysoitiin kaksi- ja monimuuttuja-analyseilla.	Raju kuritusväkivalta yhdistettiin lisääntyneeseen itsemurhariskiin.	Hardt, J., Sidor, A., Nickel, R., Kappis, B., Petrak, P., Egle, U. 2008 .Childhood Adversities and Suicide Attempts: A Retrospective Study. Journal of Family Violence. Nov2008, Vol. 23 Issue 8, p713-718. 6p
Kanada, 2013, EBSCO	Tutkimuksen tarkoituksena on määrittää mitkä aggressiivisen kurittamisen alueet yhdessä suojelevien tekijöiden kanssa vaikuttavat kehityksen tulokseen aikuisiällä.	Määrälliseen tutkimukseen on kerätty aineistoa 1133 yliopistopiskelijalta verkkokyselyllä. Kuvaileva analyysi piti sisälään bivariante vertailua, jossa oli käytetty ristitaulukointia ja chi-neliö -testiä sekä monimuuttuja-analyysiä.	Tutkimuksen löydökset viittaavat, että lapsuudessa koetun aggressiivisen kurittamisen ja pitkäaikaiset kehitykselliset seuraukset voivat olla yhteydessä toisiinsa. Seuraukset eivät ole kokonaan karsittavissa positiivisella kasvatusilmapiirillä.	Taillieu, T.L., Brownridge, D.A. 2013. Aggressive Parental Discipline Experienced in Childhood and Internalizing Problems in Early Adulthood. Journal of Family Violence. Jul2013, Vol. 28 Issue 5, p445-458. 14p.

Tutkimus maa, julkaisu vuosi ja tietokanta	Tarkoitus/tavoite	Aineiston keruu	Keskeiset tulokset	Lähde
Yhdysvallat, 2010 EBSCO	Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia persoonan sisäisten prosessien roolia tutkimalla vanhempien käyttämän kuritusväkivallan vaikutuksia mielenterveyteen myöhemmässä nuoruudessa.	Määrälliseen tutkimukseen osallistui 174 yliopisto-opiskelijaa, jotka täyttivät erilaisia mittavia kyselyitä 15-30 opiskelijan ryhmätapaamisissa. Tulokset on analysoitu faktorianalyysillä.	Tutkimuksen tulokset osoittivat, että uhkaväkivaltainen koettu kuritusväkivallalta määrittää nuoren mielenterveyttä merkittävämmiin, kuin suoranainen kuritusväkivallalta. Äidin käyttämä kuritusväkivallalta on yhteydessä vähempään kiintymykseen äitiä kohtaan ja lisääntyneeseen masennukseen.	Mulvaney, M.K. & Mebert, C.J. 2010. Stress Appraisal and Attitudes Towards Corporal Punishment as Intervening Processes Between Corporal Punishment and Subsequent Mental Health. Journal of Family Violence. May2010, Vol. 25 Issue 4, p401-412. 12p
Yhdysvallat, 2007 EBSCO	Tutkimuksessa selvitettiin korkeakouluopiskelijoiden lapsuudessa koetun kuritusväkivallan yhteyksiä perheen ilmapiiriin lapsuuden aikana sekä vaikutuksia tunne-elämään ja persoonaan.	Määrälliseen tutkimukseen osallistui 274 18-26 -vuotista opiskelijaa. Tuloksiin analysoitiin vastaukset 150:ltä opiskelijalta. Tutkimukseen osallistujat täyttivät erilaisia kyselylomakkeita, jotka he täyttivät nimettömästi kotonaan. Tulokset on analysoitu yksi- ja monimuuttuja-analyysillä.	Vastaajat, jotka kokivat rankinta kuritusväkivaltaa perheessään, kärsivät enemmän masennusoireista sekä suuremmista identiteetti-ongelmista. Vastaajat kokivat myös negatiivisempia ihmissuhteita. He kertoivat myös perheessään olevan enemmän konflikteja ja huolia ja pitivät suhdettaan vanhempiensa negatiivisempina kuin lievää kuritusväkivaltaa kokee-neet.	Leary, C.E., Kelley, M.L., Morrow, J., Mikulka, P.J. 2007. Parental Use of Physical Punishment as Related to Family Environment, Psychological Well-being, and Personality in Undergraduates. Journal of Family Violence. Jan2008, Vol. 23 Issue 1, p1-7. 7p.

Tutkimus maa, julkaisu- vuosi ja tietokanta	Tarkoitus/ta- voite	Aineiston keruu	Keskeiset tulokset	Lähde
Brasilia, 2009, EBSCO	Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia rajun kuritusväkival- lan suhdetta tietyn tyyppi- siin lasten mie- lenterveysongelmiin. Tutki- muksessa on huomioitu myös muut tunnetut riski- tekijät.	Määrälliseen poikkileikkaustut- kimukseen valittiin satunnaisesti 996 äiti-lapsiparia, joista 813 äitiä suoritti koko tut- kimuksen lop- puun. Äidit vasta- sivat erilaisiin ky- seylomakkeisiin, jotka analysoitin monimuuttuja mallinnuksella.	Rajun kurittamisen on huomattu ole- van yhteydessä si- säisiin (esim. ahdis- tus ja masennus) ja ulkoisiin (esim. ag- gressiivinen käytös) mieleterveysongel- miin samanaikai- sesti.	Bordin, I.A., Duarte, C.S., Peres, C.A., Nascimento, R., Curto, B.M., Paula, C.S. 2009 .Severe physi- cal punish- ment: risk of men- tal health problems for poor urban children in Brazil. Bulletin of the World Health Organiza- tion. May2009, Vol. 87 Is- sue 5, p336-344. 9p.
Yhdysvallat, 2014 EBSCO	Tutkimuksessa selvitettiin ra- jun kurittami- sen suhdetta opiskelijoiden tekemiin rikko- muksiin korkea- koulussa.	Määrällinen tutki- mus toteutettiin verkkokyselynä, johon osallistui 231 opiskelijaa kolmesta eri kor- keakoulusta. Tu- lokset analysoitiin hierarkisella reg- ressidanalyysillä.	Tulokset osoittivat, että opiskelijat, jotka ovat koke- neet rajumpaa ku- ritusta kasvatuk- sessaan, ovat epä- rehellisempiä kor- keakouluopinnois- saan.	Qualls, R.C. 2014. The re- lationship between disci- plinary practices in child- hood and academic dis- honesty in college stu- dents.College Student Journal. Fall2014, Vol. 48 Issue 3, p362-374. 13p.

Tutkimus maa, julkaisu vuosi ja tietokanta	Tarkoitus/tavoite	Aineiston keruu	Keskeiset tulokset	Lähde
Hollanti, 2014, EBSCO	Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia rajun kuritusväkivallan seurauksia käytös- ja tunne-elämän ongelmiin vanhempien kertomana sekä lasten itsearviointina.	Määrälliseen tutkimukseen valittiin mukaan 7295 henkilöä, joista analyysivaiheessa oli jäljellä 4015 tutkittavaa. Vanhemmat vastasivat postitse lähetettyihin kyselyihin kurittamistavoitteen lapsen ollessa kolmevuotias. Kuusivuotiaana lapset kutsuttiin haastateltavaksi tutkimuskeskukseen ja vanhemmat vastasivat kyselyyn koskien lapsen käytöstä. Tutkittavaan joukkoon käytettiin kuvailevaa analyysiä ja ankaraan vanhemmuuteen ja lasten käytös- ja tunne-elämänongelmiin käytettiin vertailevaa analyysimenetelmää. Linearisella regressioanalyysillä tutkittiin kolmevuotiaana koetun rajun kurittamisen yhteyttä kuusivuotiaana raportoituihin käytös- ja tunne-elämänongelmiin.	Tutkimuksessa todettiin jopa lieväällä kuritusväkivallalla olevan merkittäviä vaikutuksia lapsen käytöksen kehittymiseen. Vanhempien vastausten perusteella rajulla kurittamisella on vaikutuksia lapsen käytökseen ja tunne-elämään, kun taas lasten itsearviointit osoittivat kuritusväkivallan aiheuttavan vain käytösongelmia. Tutkimus osoittaa, että lapset kykenevät tuottamaan tietoa kuritusväkivallan vaikutuksista käytökseen.	Mackenbach, J.D., Ringoot, A.P., van der Ende, J., Verhulst, F.C., Jaddoe, V.W.V., Hofman, A., Jansen, P.W., Tienmeier, H.W. 2014 .Exploring the Relation of Harsh Parental Discipline with Child Emotional and Behavioral Problems by Using Multiple Informants. The Generation R Study. PLoS ONE. Aug2014, Vol. 9 Issue 8, p1-9. 9p.

Tutkimusmaa, julkaisuvuosi ja tietokanta	Tarkoitus/tavoite	Aineiston keruu	Keskeiset tulokset	Lähde
Yhdysvallat, 2015 EBSCO	Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää kuritusväkivallan yleisyyttä ja laillisuutta kuudessa Euroopan maassa sekä arvioida vanhempien käyttämän kuritusväkivallan yhteyksiä lasten mielen-terveyteen.	Määrällisessä poikkileikkaus-tutkimuksessa tutkittiin 4957 6-11-vuotiasta koululaista. Tietoa kerättiin kyselylomakkeilla lapselta, lapsen vanhemmilta sekä opettajalta. Aineisto analysoitiin tilastollisella analyysimenetelmällä.	Tulokset osoittivat, että lapset, joiden vanhemmat käyttävät kuritusväkivaltaa, kärsivät todennäköisimmin mielenterveysongelmista, kuin lapset, jotka eivät ole kokeneet kuritusväkivaltaa.	duRivage, N., Keyes, K., Leray, E., Pez, O., Bitfoi, A., Koç, C., Goelitz, D., Kuijpers, R., Lesinskiene, S., Mihova, Z., Otten, R., Fermanian, C., Kovess-Masfety, V. 2015. Parental Use of Corporal Punishment in Europe: Intersection between Public Health and Policy. PLoS ONE. Feb2015, Vol. 10 Issue 2, p1-11. 11p.
Yhdysvallat, 2012 EBSCO	Tutkimuksessa selvitettiin vaikuttaako lapsen lyöminen tämän ollessa 1- ja 3-vuotias hänen kognitiivisiin taitoihin ja mahdollisiin käytöshäiriöihin kolmen ja viiden vuoden iässä.	Määrälliseen tutkimukseen otettiin mukaan 4898 lasta, joista analyysivaiheeseen jäi 3870 perhettä. Perheitä haastateltiin henkilökohtaisesti lapsen synnyttyä sekä puhelimitse lapsen ollessa yhden, kolmen ja viiden vuoden ikäinen. Aineisto analysoitiin cross-lagget path analyses –menetelmällä.	Tuloksista selvisi, että lapsen lyöminen tämän ollessa yksivuotias vaikutti lapsen ulospäin näkyvään käytökseen kolmevuotiaana. Lapsen lyöminen tämän ollessa kolmevuotias yhdistettiin vaikeampaan ulospäin näkyvään ja sisäiseen käytökseen viisivuotiaana.	Maguire-Jack, K., Gromoske, A.N., Berger, L.M. 2012 .Spanking and Child Development During the First 5 Years of Life. Child Development. Nov/Dec2012, Vol. 83 Issue 6, p1960-1977. 18p